

שיעור ד: קבצים סגנוניים במשנה (חלק ב')

Session #5: Formulaic Collections in the Mishnah (part 2)

(1) משנה כתב יד קאופמן ערכין א:א

הכל מעריכים ונערכין, נודרים ונדרים: כהנים ולוים וישראל, נשים ועבדים. וטמטום ואנדרוגינס, נודרים ונדרים, ומעריכים, אבל לא נערכים, שאינו נערך אלא זכר ודי, ונקבה ודיית.

(2) ערכין ב ע"א

הכל מעריכין לאתויי מאי לאתויי מופלא סמוך לאיש...
הכל סומכין לאתויי מאי לאתויי יורש ודלא כרבי יהודה
הכל ממירין לאתויי מאי לאתויי יורש ודלא כרבי יהודה

(3) מכילתא דרבי ישמעאל שמות כ"ג:ד

שלש רגלים תחוג לי בשנה.
שלש רגלים – המהלכין ברגליהם, להוציא את החגרין.
יראה – להוציא את הסומין.
זכור – להוציא את הנשים.
כל זכור – להוציא טומטום ואנדרוגינס. תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל (דברים ל"א:יא) – [להוציא גרים ועבדים]. – באזניהם (דברים ל"א:יא) – להוציא חרשים. ושמת (דברים ס"ז:יא) – להוציא חולה וקטן. לפני י"י אלהיך (דברים ס"ז:יא) – להוציא את הטמא.
מכאן אמרו: הכל חייבין בראייה, חוץ, מחרש, שוטה, וקטן, וטומטום, ואנדרוגינס, החגר, והסומא, והחולה, והזקן.

(4) תוספתא ראש השנה ב:ה

הכל חייבין בתקיעת שופר, כהנים לויים וישראלים גרים ועבדים משוחררין חללים נתינים ממזרין (חרש שוטה וקטן) סריס אדם וסריס חמה פצוע דכא וכרות שפכה כולן חייבין ומוציאין את הרבים ידי חובתן.

(5) משנה זבים ב:א

הכל מטמאין בזיבה, אף הגרים, אף העבדים, בין משחררין בין שאינו משחררין, חרש, שוטה, וקטן, סריס אדם, סריס חמה.

(6) משנה נגעים ג:א

הכל מטמאין בנגעים

(7) משנה כתב יד קאופמן פרה ה:ד

הכל פשרין לקדש, חוץ מחרש שוטה וקטן.
רבי יהודה מכשיר בקטן, ופוסל באשה ובאנדרוגינס.

(8) משנה כתב יד קאופמן חולין א:א

הכל שוחטין, ושחטתן כשרה, חוץ מחרש, שוטה וקטן

(9) משנה כתב יד קאופמן כתובות י"ג:א

הכל מעלין לארץ ישראל, ואין הכל מוציאין. הכל מעלין לירושלם, ואין הכל מוציאין.

(10) ערכין ב ע"ב - ג ע"ב

- (1) הכל חייבין בסופה ...
- (2) הכל חייבין בלולב...
- (3) הכל חייבין בציצית...
- (4) הכל חייבין בתפילין...
- (5) הכל חייבין בראייה...
- (6) הכל חייבין בתקיעת שופר....
- (7) הכל חייבין במקרא מגילה...
- (8) הכל כשרין לקרות את המגילה...
- (9) הכל חייבין בזימון...
- (10) הכל מצטרפין לזימון...
- (11) הכל מטמאין בזיבה...
- (12) הכל מטמאין בטמא מת...
- (13) הכל מטמאין בנגעים...
- (14) הכל רואין את הנגעים
- (15) הכל כשרין לראות את הנגעים...
- (16) הכל כשרין לקדש...
- (17) הכל כשרין להזות...
- (18) הכל שוחטין...
- (19) הכל מעלין לארץ ישראל... ואין הכל מוציאין...
- (20) הכל מעלין לירושלים ואין הכל מוציאין

(11) ערכין ג ע"ב - ד ע"א

הכל חייבין בסופה כהנים לזים וישראלים. פשיטא אי הגי לא מחייבי מאן מחייבי.

כהנים איצטריכא ליה סלקא דעתך אמינא הואיל וכתוב בסופות תשבו ואמר מר תשבו שבעת ימים כעין תדורו מה דירה איש ואשתו אף סופה איש ואשתו והגי כהנים הואיל ובגי עבודה ניהו לא ליחייבו. קא משמע לן נהי דפטירי בשעת עבודה בלא שעת עבודה חיובי מחייבי מידי דהנה אהולכי דרכים דאמר מר הולכי דרכים ביום פטורין מן הסופה ביום וחיובים בלילה.

הכל חייבין בציצית כהנים לזים וישראלים...

הכל חייבין בתפילין כהנים לזים וישראלים...

הכל חייבין בתקיעת שופר כהנים לזים וישראלים...

הכל חייבים במקרא מגילה כהנים לזים וישראלים...

הכל חייבין בזימון כהנים לזים וישראלים...

הכל מצטרפין לזימון כהנים לזים וישראלים...

הכל מעריכין כהנים לזים וישראלים...

(12) משנה כתב יד קאופמן שבת ח:ז

א. חָרַס, כְּדִי לִיתֵן בֵּין פְּ(ס)צִים לַחֲבִירוֹ, דִּבְרִי ר' יְהוּדָה. ר' מֵאִיר אָו': כְּדִי לַחֲתוֹת בּוֹ אֶת הָאוֹר. ר' יוֹסֶה אָו': כְּדִי לַקְבֹּל רְבִיעִית. אָמ' ר' מֵאִיר: אָף עַל פִּי שְׁאִין רְאִיָּה לַדִּבֵּר, זִיכָר לַדִּבֵּר: וְלֹא יִמָּצֵא בַּמִּכִּיתָתוֹ חֶרֶשׁ לַחֲתוֹת אִשׁ מִיִּקוּד. אָמ' לוֹ ר' יוֹסֶה: מִשֵּׁם רְאִיָּה? וְלַחֲשׁוֹף מִים מִגִּבָּא.

(13) משנה כתב יד קאופמן שבת ט':א-ד

א. אָמ' ר' עֲקִיבָה: מִנִּיין לַעֲבוּדָה זָרָה, שֶׁהִיא מְטֵמָא (ו) בַּמֶּשָׁא כְּנִידָה?
שָׁנ': תִּזְדַּם כְּמוֹ דְּוֹדָה, צֵא תֹאמַר לוֹ. מָה הַנִּידָה מְטֵמָא בַּמֶּשָׁא, אָף עֲבוּדָה זָרָה מְטֵמָא בַּמֶּשָׁא.
ב. מִנִּיין לַסְפִּינָה שֶׁהִיא טְהוֹרָה?
שָׁנ': דֶּרֶךְ אֲנִיָּה בְּלֵב יָם.

מִנִּיין לַעֲרוּגָה שֶׁהִיא שֶׁשָּׁה [עַל שֶׁשָּׁה] טְפָחִים, שְׁזוֹרְעִים בְּתוֹכָהּ חֲמֶשֶׁה זָרְעוֹנִים, אֲרֻבָּעָה בְּאַרְבַּע רֹחוֹת [ה]עֲרוּגָה, וְאַחַד בְּאַמְצָע?
שָׁנ': כִּי כְּאֲרִין תּוֹצִיא צִמְחָה, וְכִגְנָה זִירוּעִיָּה תִצְמִיחַ. (זרעה) לֹא נֹאמַר כֵּן, אֲלֹא זִירוּעִיָּה תִצְמִיחַ.

ג. מִנִּיין לַפּוֹלָטָה שֶׁכֶּבֶת זֶרַע בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, שֶׁהִיא טְמִיאָה?
שָׁנ': הֵיוּ נְכוּנִים לַשְּׁלוֹשֶׁת יָמִים, אֶל תִּגְשׁוּ אֶל אִשָּׁה.
מִנִּיין שֶׁמֶרְחִיצִים אֶת הַקֶּטָן, בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי שֶׁחָל לֵהְיוֹת בַּשַּׁבָּת?
שָׁנ': וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיוֹתָם כְּאָבִים
מִנִּיין שֶׁקוֹשְׁרִים לְשׁוֹן שֶׁלְזִהוּרִית בְּרֹאשׁ הַשְּׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח?
[שָׁנ']: אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם בְּשָׁנִים, כְּשֶׁלֶּג יִלְבִּינוּ, וְאִם יֵאָדִימוּ כְּתוֹלָע, כְּצֶמֶר יִהְיוּ.

ד. מִנִּיין לִיסִיכָה שֶׁהִיא כְּשִׁתִּיָּה בַיּוֹם הַכִּיפּוּרִים?
אָף עַל פִּי שְׁאִין רְאִיָּה לַדִּבֵּר, זִיכָר לַדִּבֵּר, וְתִבּוֹא כְּמִים בְּקֶרְבּוֹ וְכִשְׁמֵן בְּעֵצְמוֹתָיו.

(14) משנה כתב יד קאופמן בכורים פרק ב

א. התרומה והביכורים, חייבין עליהן מיתה וחומש, ואסורין לזרים, והן נכסי כהן, ועולין באחד ומאה, וטעונים רחיצת ידים והערב שמש.

הרי אלו בתרומה ובביכורים, מה שאין במעשר.

ב. **יש במעשר ובביכורים מה שאין בתרומה:** שהמעשר והביכורין טעונים הבאת מקום, וטעונים ודוי, ואסורין לאונן; ר' שמעון מתיר. וחייבין בביעור. ר' שמעון פוטר. ואסורין כל שהן ליאכל בירושלם, וגידוליהן אסורין מליאכל בירוש', אף לזרים ולבהמה. ור' שמעון מתיר.

הרי אלו במעשר ובביכורים, מה שאין בתרומה.

ג. **יש בתרומה ובמעשר מה שאין בביכורים:** שהתרומה והמעשר אסורין את הגורן, ויש להם שיעור, ונוהגין בכל הפירות, בפני הבית ושלל בפני הבית, ובאריסים ובחכורות ובסיקריקון ובגוזלן.

הרי אלו בתרומה ובמעשר, מה שאין בביכורים.

ד. **יש בביכורים מה שאין בתרומה ובמעשר:** שהביכורים ניקנים במחובר לקרקע, ועושה אדן כל שדיהו ביכורין, [וחייבין] באחריותו, וטעונים קורבן ושיר ותנופה ולינה.

ה. **תרומת מעשר שווה לביכורים בשתי דרכים, ולתרומה בשתי דרכים:** ניטלת מן הטהור על הטמא, ושלל מן המוקף בביכורים, ואוסרת את הגורן, ויש להן [שיעור] כתרומה.

ו. **אתרוג שווה לאילן בשלשה דרכים, ולירק בדרך אחד:** שווה לאילן בעורלה, ובביעית, ובשביעית. ולירק, שבשעת לקיטתו עשורו, דברי רבן גמליא'. ר' אליעזר או': שווה לאילן בכל דבר.

ז. **דם מהלכי שתים שווה לדם בהמה, להכשיר את הזרעים.** ודם השרץ, אין חייבים עליו.

ח. **כוי, יש בו דרכים שווה לחייה, ויש בו דרכים שווה לבהמה, ויש בו דרכים שווה לחיה ולבהמה, ויש בו שאינו שווה לא לחיה ולא לבהמה.**

ט. **כיצד שווה לחיה?** דמו טעון כיסוי קדם החייה, ואין שוחטין אותו ביום טוב. ואם שחטו, אין מכסין את דמו. וחלב מטמא כטומאת נבילה כחייה, וטומאתו ספק, ואין פודין בו פטר חמור.

י. **כיצד שווה לבהמה?** חלבו אסור כחלב בהמה, אין חייבין עליו כרת. ואינו נלקח בכסף מעשר (מ)ליאכל בירושלם, וחייב בזרוע ובלחיים ובקיבה. ר' אלעזר פוטר, שהמוציא מחבירו עליו הראייה.

יא. **כיצד אינו שווה לא לחיה ולא לבהמה?** אסור משם כלאים עם החייה ועם הבהמה. הכותב חייתו ובהמתו לבנו, לא כתב לו את הכוי. אם אמר: "הרי אני נזיר שזה חייה", ו"בהמה", [הרי זה נזיר].

ושאר כל דרכיו שווים לחייה ולבהמה, וטעון שחיטה כזה וכזה, ומטמא משם נבילה ומשם אבר מן החי, כזה וכזה.

(15) משנה כתב יד קאופמן סוטה פרק ה

א. כָּשֶׁם שֶׁהַמִּים בּוֹדְקִין אוֹתָהּ, כֵּךְ (ה) בּוֹדְקִין אוֹתוֹ, שֵׁנִי: וְכָאוּ, וְכָאוּ.

כָּשֶׁם שֶׁהִיא אֲסוּרָה לִבְעַל, כֵּךְ הִיא אֲסוּרָה לְבוֹעֵל, שֵׁנִי: אִם נִטְמְאָה, נִטְמְאָה, דְּבָרֵי ר' עֲקִיבָה.

אמ' ר' יהושע: כֵּךְ הִיא דוֹרֵשׁ זְכָרִיהָ בֶּן הַקֶּצֶב.

ר' אומ': שֵׁנִי פָּעַם הָאֻמוֹרִים בִּפְרָשָׁה: אִם נִטְמְאָה, אֶחָד לִבְעַל וְאֶחָד לְבוֹעֵל.

ב. **בו ביום דרש** ר' עקיבה: (ו) כָּלִי חָרָס אֲשֶׁר יִפּוֹל מֵהֶם אֶל תּוֹכוֹ, כֹּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא. אֵינוּ אוֹמֵר טָמֵא אֶלָּא

[יִטְמָא], לְטָמֵא אֶת אַחֵרִים, וּלְלַמֵּד עַל כִּכָּר הַשֵּׁנִי שִׁיטְמָא אֶת הַשְּׁלִישִׁי.

ג. **אמ' ר' יהושע:** מִי יִגְלֶה עֵפֶר מֵעֵינָיָהּ, רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי! שֶׁהִיטָה אוֹ: עֲתִיד דוֹר אַחֵר לְטַהֵר אֶת

הַכִּיכָר הַשְּׁלִישִׁי, שָׂאִין לוֹ מִן הַתּוֹרָה, וְהָרִי עֲקִיבָה תִּלְמִידָהּ הֵבִיא לִי מִקְרָא מִן הַתּוֹרָה שֶׁהוּא טָמֵא,

שֵׁנִי: (ו) כָּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא.

ד. **בו ביום דרש** ר' עקיבה: וּמִדּוֹתֶיךָ מִחוּץ לְעִיר אֶת פֶּאת קֶדֶם וְגו', וּמִקְרָא אַחֵר אוֹ: (ו) מִקְדֵּר הָעִיר וְחוּצָהּ, אֶלֶף

אַמָּה סָבִיב. [וְאִי] אֵיפֶשֶׁר לּוֹמ' אֶלֶף אַמָּה, שֶׁכֶּבֶר נֶאֱמַר אֶלְפִים בְּאַמָּה, [וְאִי אֵיפֶשֶׁר לּוֹמ' אֶלְפִים בְּאַמָּה]

שֶׁכֶּבֶר נֶאֱמַר אֶלֶף אַמָּה! וְלָמָּה נֶאֱמַר אֶלֶף אַמָּה, וְלָמָּה נֶאֱמַר אֶלְפִים בְּאַמָּה? אֶלָּא אֶלֶף אַמָּה, מִגֶּרֶשׁ, וְאַלְפִים,

תַּחֲנוּם שִׁבְתָּ. ר' אֶלְיעָזָר בֶּנוֹ שֶׁלֶךְ יוֹסֶה הַגָּלִילִי אוֹמֵר: אֶלֶף אַמָּה, מִגֶּרֶשׁ, וְאַלְפִים, שְׂדוֹת וּכְרָמִים.

ה. **בו ביום דרש** ר' עקיבה: אִי יִשִּׁיר מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לֵי, וַיֹּאמְרוּ, שָׂאִין תִּלְמָה לּוֹמ' לֵאמֹר,

וְלָמָּה נֶאֱמַר לֵאמֹר? אֶלָּא שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל עוֹנִין אַחֲרָיו שֶׁלֹּא שָׁלַח עַל כָּל דָּבָר וְדָבָר, כִּקְוֹרֵאִין אֶת הַהֶלֶל,

אֲשִׁירָה לֵי כִּי גָאָה גָאָה, לְכָךְ נֶאֱמַר לֵאמֹר. ר' נַחֲמִיָּה אוֹמֵר: כִּקְוֹרֵאִים אֶת שְׁמַע הָיוּ קוֹרִים, לֹא כִקְוֹרֵאִין

אֶת הַהֶלֶל.

ו. **בו ביום דרש** יהושע בן הורקנוס, שֶׁלֹּא עֲבַד אִיּוֹב אֶת הַמָּקוֹם אֶלָּא מֵאַהֲבָה, שֵׁנִי: הֵן יִקְטְלִינִי, לוֹ

אֵיכָל. אֲדִיין הַדָּבָר שְׁקוּל: לוֹ אֲנִי מִצָּפָה, אוֹ אֲנִי מִצָּפָה לוֹ? תִּלְמוּד לּוֹמ' עַד אֲגֻעַ, לֹא אֶסִּיר תּוֹמָתִי

מִמֶּנִּי, לִימֵד שֶׁמֵּאַהֲבָה עֲשָׂה.

ז. **אמ' ר' יהושע:** מִי יִגְלֶה עֵפֶר מֵעֵינָיָהּ, רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי! שֶׁהִיטָה דוֹרֵשׁ כָּל יָמָי, שֶׁלֹּא עֲבַד אִיּוֹב

אֶת הַמָּקוֹם אֶלָּא מִי יִרְאָה, שֵׁנִי: אִישׁ תָּם וְיָשָׁר, וִירָא אֱלֹהִים וְסָר מִדָּעַ, וּר' יְהוֹשֻׁעַ תִּלְמִיד תִּלְמִידָהּ לִימֵד,

שֶׁמֵּאַהֲבָה עֲשָׂה.

(16) תוספתא ברכות א'-טו

י. מזכירין יציאת מצרים בלילות. אמ' ר' לעזר בן עזריה: הרי אני כבן שבעים שנה ולא זכיתי שאשמע שתאמר יציאת מצרים בלילות, עד שדרשה בן זומא, שנ' למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך. ימי חייך – הימים, כל ימי חייך – הלילות. וחכמים או': ימי חייך – העולם הזה, כל ימי חייך – להביא לימות המשיח. אמ' להם בן זומא וכי מזכירין יציאת מצרים לימות המשיח? והלא כבר נאמ': לכן הנה ימים [באים] נאם ה' ולא יאמר עוד חי ה' אשר העלה את בני ישראל מארץ מצרים כי אם חי ה' אשר העלה ואשר הביא את זרע בית ישראל מארץ צפון. אמרו לו לא שתעקר יציאת מצרים ממקומה, אלא שתהא יציאת מצרים מוסף על מלכיות, מלכיות עיקר ויציאת מצרים טפילה. **כיוצא בו** לא יקרא עוד שמך יעקב כי אם ישראל וגו', לא שיעקר שם יעקב ממנו, אלא שיהא יעקב מוסף על ישראל, ישראל עיקר ויעקב טפילה.

יא. **כיוצא בו**: אל תזכרו ראשונות וקדמוניות אל תתבוננו. אל תזכרו ראשונות – אילו של מלכיות, וקדמוניות אל תתבוננו – אלו של מצרים, הנני עשה חדשה עתה תצמח זו מלחמת גוג ומגוג (של גוג). משלו משל, למה הדבר דומה? לאחד שהיה מהלך בדרך ופגע בו זאב וניצל ממנו, והיה מספר והולך מעשה הזאב. פגע בו ארי וניצל מידו, שכח מעשה הזאב, והיה מספר במעשה הארי. אחר כך פגע בו נחש וניצל מידו, שכח מעשה שניהם, והיה מספר והולך מעשה הנחש. אף כך ישראל, צרות האחרונות משכחות את הראשונות.

יב. **כיוצא בהן**: לא יקרא עוד את שמך אברהם והיה שמך אברהם. כתחלה הרי את אב לארם, עכשיו הרי את אב לכל העולם כולו, שנ' כי אב המון גוים נתתיך.

יג. **כיוצא בו**: שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי כי שרה שמה. כתחלה הרי היא שרי על עמה, עכשיו הרי היא שרה על כל באי עולם שנ' כי שרה שמה.

יד. אע"פ שחזר וקרא את אברהם אברהם, אינו לגנאי אלא לשבח. ליהושע הושע, אינו לגנאי אלא לשבח. הוא אברהם עד שלא נדבר עמו, והוא אברהם משנדבר עמו. הוא הושע עד שלא נכנס לגדולה, והוא יהושע משנכנס לגדולה. משה משה, אברהם אברהם, יעקב יעקב, שמואל שמואל, כולן לשון חיבה, לשון זירוז. הן הן עד שלא נדבר עמהן, והן הן משנדבר עמהן, הן הן עד שלא נכנסו לגדולה, והן הן משנכנסו לגדולה.

טו. **כיוצא בו**, ויהי בשלם סוכו ומעונתו בציון. וכי מה ראה הכת' להחזיר לה שם הראשון, לפי שנ' כי על אפי ועל חמתי היתה לי העיר, יכול אף עכשיו הרי היא באף ובחמה, ת"ל ההר חמד אלהים לשבתו, הרי היא בחמדה ובתאוה, מלמד שכיפר לה חורבנה. ומניין שאין השכינה חוזרת לתוכה עד שתעשה הר, שנ' ויהי בשלם סוכו, מצינו כשהוא שלם קרויה הר, הא אין השכינה חוזרת לתוכה עד שתיעשה הר. ואו' ויקרא אברהם את שם המקום ההוא ה' יראה אשר יאמר היום בהר ה' יראה, ואו' זכור ה' לבני אדם את יום ירושלם, אימתי כשיעקרו יסודותיה ממנה, האמרים ערו עד היסוד בה.

(17) משנה כתב יד קאופמן מגילה ב ד-ז

ד. אין קורין את המגילה, ולא מולים, ולא טובלים, ולא מזים, וכן שומרת יום כנגד יום לא תטבול, עד שתנץ החמה.

וכולם שעשו מישעלה עמוד השחר, כשר.

ה. כל היום כשר לקריאת [ה]מגלה, ולקריאת [ה]הלל, ולתקיעת השופר, ולנטילת הלולב, ולתפילת המוספין, ולמוספין, ולוידוי הפרים, ולוידוי [ה]מעשר, ולוידוי יום הכיפורים.

ו. לסמיכה, לשחיטה, לתנופה, להגשה, לקמיצה, ולהקטרה, לימליקה, ולקבלה, ולהזייה, ולהשקיית סוטה, ולעריפת העגלה, ולטהרת המצורע.

ז. כל הלילה כשר לקצירת העומר, ולהקטיר חלבים ואיברים.

זה הכלל: דבר שמצוותו ביום, כשר כל היום, ודבר שמצוותו בלילה, כשר כל הלילה.

(18) משנה כתב יד קאופמן ראש השנה ד-א-ה

א. יום טוב שראש השנה שחל להיות בשבת, במקדש תוקעים, אבל לא במדינה. **מישחרב בית המקדש, התקין רבן יוחנן בן זפיי**, שיהיו תוקעים בכל מקום שיש בו בית דין. אמ' ר' לעזר: לא התקין רבן יוחנן בן זפיי שיהיו תוקעים אלא ביוונה בלבד. אמרו לו: אחד ביוונה ואחד בכל מקום שיש בו בית דין.

ב. ועוד זו היתה ירושלים תתירה על יונה, שכל עיר (ו)שהיא רואה ושומעת, וקרוכה ויכולה לבוא, תוקעים בה. וביוונה לא היו תוקעים, אלא בבית דין בלבד.

ג. בראשונה, היה הלולב ניטל במקדש שבעה, ובמדינה יום אחד. **משחרב בית המקדש, התקין רבן יוחנן בן זפיי**, שיהא הלולב ניטל במקדש שבעה זיכר למקדש; [ו]שהיה יום הנף כולו אסור.

ד. בראשונה, היו מקבלים עדות החודש כל היום. פעם אחת נישתהו העדים מלבוא, וניתקלקלו הלויים בשיר. היתקינו שלא [ה]מקבלין אלא עד המנחה. באו מן המנחה ולמעלן, נוהגים אותו [ה]יום קודש ולמחר (יום) קודש. **משחרב בית המקדש, התקין רבן יוחנן בן זפיי**, שיהיו מקבלין עדות החודש כל היום.

ה. אמ' ר' יהושע בן קרחה: ועוד זה התקין רבן יוחנן בן זפיי, שאפילו ראש בית דין בכל מקום, שלא יהו העדים הולכים, אלא למקום הנועד.

(19) משנה כתב יד קאופמן קידושין

- א. האשה ניקנת בשלושה דרכים, וקונה את עצמה בשתי דרכים: ניקנת בכסף, ובשטר, ובביאה. בכסף, בית שמי אומ': בדינר, ובשוה דינר. ובית הלל אומרים: בפרוטה, ובשוה פרוטה. וכמה היא פרוטה? אחד משמונה באיסר האיטלקי. וקונה את עצמה בגט ובמיתת הבעל. היבמה ניקנת בביאה, וקונה את עצמה בחליצה, ובמיתת הייבם.
- ב. עבד עברי נקנה בכסף ובשטר, וקונה את עצמו בשנים, וביובל, ובגרעון כסף. יתירה עליו האמה העבריה, שהיא קונה את עצמה בסימנים. והנירצע ניקנה בירציעה, וקונה את עצמו ביובל, ובמיתת האדון.
- ג. עבד כנעני נקנה בכסף, ובשטר, ובחזקה, וקונה את עצמו בכסף על ידי אחרים, ובשטר על ידי עצמו, דברי ר' מאיר. וחכמ' אומ': בכסף על ידי עצמו, ובשטר על ידי אחרים, ובלבד שיהא הכסף משל אחרים.
- ד. בהמה גסה ניקנת במסירה, ובהמה דקה בהגבהא, דברי ר' מאיר [ור'] אלעז' (או). וחכמ' אומ': בהמה דקה ניקנת בימשיכה.
- ה. נכסים שיש להן אחריות ניקנים בכסף, ובשטר, ובחזקה, ושאיין להן אחריות אינן ניקנים אלא במשיכה. נכסים שאיין להן אחריות ניקנים עם הנכסים שיש להן אחריות בכסף, ובשטר, ובחזקה. ושאיין להן אחריות זוקקים את הנכסים שיש להן אחריות, וישבע עליהן.
- ו. כל הנעשה דמים באחר, כיון שזכה זה, נתחייב בחליפיו. כיצד? החליף שור בפרה, או חמור בשור, כיון שזכה זה, נתחייב בחליפיו. רשות הגבוה בכסף, ורשות ההדיוט בח(ו)זקה. אמירתי לגבוה כמסירתי להדיוט.
- ז. כל מצות האב על הבן, האנשים חייבים, והנשים פטורות. כל מצות הבן על האב, אחד אנשים ואחד נשים חייבין. כל מצות עשה שהזמן גרמה, האנשים חייבין, והנשים פטורות. וכל מצות עשה שלא הזמן גרמה, אחד אנשים ואחד נשים חייבין. וכל מצוה בלא תעשה, בין שהזמן גרמה ובין שלא הזמן גרמה, אחד אנשים ואחד נשים חייבין, חוץ מיכל תקיף, ומיכל תשחית, ומיכל וכלי תיטמא למיתים'.
- ח. הסמיכות, [ו]התנופות, [ו]הגשות, הקמצות, [ו]ההקטרות, [ו]המליקות, הקבלות, [ו]ההזיות, נוהגות באנשים ואינן נוהגות בנשים, חוץ ממנחת סוטה והנזירה, שהן מניפות.
- ט. כל מצוה שאינה תלויה בארץ, נוהגת בארץ ובחוצה לארץ, וכל שהיא תלויה בארץ, אינה נוהגת אלא בארץ, חוץ מן העורלה והכילאים. ר' אלעזר אומ': אף החדש.
- י. כל העושה מצוה אחת, מטיבים לו, ומאריכים את ימיו, ונוחל את הארץ. וכל שאינו עושה מצוה אחת, אין מטיבים לו, ואין מאריכין את ימיו, ואינו נוחל את הארץ. וכל שאינו לא במקרא ולא במשנה ולא בדרך הארץ, אין זה [מן] הישוב. המחזיק בשלשתן, עליו הפת' אומ': והחוט המשוש לא במדה ינתק.

(20) משנה כתב יד קאופמן חולין פרק א

- ד. השוחט מן הצדדין, שחיטתו כשרה.
 המולק מן הצדדין, מליקתו פסולה.
 השוחט מן הערף, שחיטתו פסולה.
 המולק מן הערף, מליקתו כשרה.
 השוחט מן הצואר, שחיטתו כשרה.
 המולק מן הצואר, מליקתו פסולה; שכל הערף פשר למליקה, וכל הצואר פשר לשחיטה.
 נמצא הכשר בשחיטה, פסול במליקה; הכשר במליקה, פסול בשחיטה.
 ה. הכשר בתורין, פסול בבגני יונה; הכשר בבגני יונה, פסול בתורין.
 תחלת הצהוב, בזה ובזה פסול.
 ו. הכשר בפרה, פסול בעגלה; הכשר בעגלה, פסול בפרה.
 הכשר בכהנים, פסול בלויים; הכשר בלויים, פסול בכהנים.
 הטהור בכלי חרש, טמא בכל הכלים; הטהור בכל הכלים, טמא בכלי חרש.
 הטהור בכלי עץ, טמא בכלי מתכות; הטהור בכלי מתכות, טמא בכלי עץ.
 החיב בשקדים המרים, פטור במתוקים; החיב במתוקים, פטור במרים.
 ז. התמד, עד שלא החמיץ, אינו נלקח בכסף מעשר, משהחמיץ, נלקח בכסף מעשר.
 האחים השותפים שחיבין בקלבון, פטורין ממעשר בהמה, ושחיבין במעשר בהמה, פטורין מן הקלבון.
 כל מקום שיש קנס, אין מכה, וכל מקום שיש מכה, אין קנס.
 כל מקום שיש מאון, אין חליצה, וכל מקום שיש חליצה, אין מאון.
 כל מקום שיש תקיעה, אין הבדלה, וכל מקום שיש הבדלה, אין תקיעה.
 ח. כיצד?
 יום טוב שחל להיות ערב שבת, תוקעין ולא מבדילין; לאחר השבת, מבדילין ולא תוקעין.
 כיצד מבדילין? "בין קדש לקדש".
 רבי דוסה אומר: "בין קדש החמור לקדש הקל".

(21) משנה כתב יד קאופמן מגילה פרק א

- י. קראו את המגילה באדר הראשון, ונתעברה השנה, קורים אותה באדר השני.
אין בין אדר הראשון לאדר השני, **אלא** קריאת מגילה ומתנות לאביונים.
 יא. **אין בין** יום טוב לשבת **אלא** אוכל נפש בלבד.
אין בין שבת ליום הכיפורים, **אלא** שזה זדונו בידי אדם וזה [זדונו] בהפּרת.
 יב. **אין בין** המוּדָר הנִיָּה מחֲבִירו וְלמוּדָר מִמֶּנּוּ מאַכֵּל, **אלא** דריסת הרגל וכלים שאין עושין בהן אוכל נפש.
אין בין נדרים לנדבות, **אלא** שהנדרים חייבים באחריותן, ונדבות אינן חייבים באחריותן.
 יג. **אין בין** זב הרואה שתי ראיות לרואה שלוש **אלא** קורבן.
אין בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט, **אלא** פריעה ופרימה וּתְגִלַּחַת וְצִיפּוּרִים.
 יד. **אין בין** ספרים לתפילים ומזוזות, **אלא** שהספרים נִכְתָּבִים בְּכָל לֶשׁוֹן, וְתִפִּילִים וּמְזוּזוֹת אינן נכתבות אלא אשורית. רבן שמעון בן גמליא' [אומ'] אף בספרים לא היתירו שִׁכְתָּבוֹ אֶלָּא יְוֹנִית.
 טו. **אין בין** להן משוח בשמן המשחה למרובה בגדים, **אלא** פר הבא על כל המצוות.
אין בין להן משמש לכהן שעבר, **אלא** פר יום הכיפורים ועשירית האִיפָה.
 טז. **אין בין** בָּמָה גדולה לבָּמָה קטנה **אלא** פסחים.
 זָה הַכָּלָל: כָּל שֶׁהוּא נִדְרָ וְנִדְבָ, קָרֵב בַּבָּמָה, וְכָל שֶׁאִינוּ לֹא נִדְרָ וְלֹא נִדְבָ, אִינוּ קָרֵב בַּבָּמָה.
 יז. **אין בין** שילה לירוש', **אלא** שבשילה אוכלין קדשים קלים ומעשר שיני בְּכָל הָרָאָה, וּבִירוּשָׁלַם לִפְנִים מִן הַחוּמָה.
 וְכֵאן וְכֵאן, קִדְּשֵׁי קִדְּשִׁים נֶאֱכָלִים לִפְנִים מִן הַקִּלְעִים.
 קְדוּשַׁת שִׁילָה יֵשׁ אַחֲרֶיהָ הֵתֵר, וְקְדוּשַׁת יְרוּשָׁלַם אֵין אַחֲרֶיהָ הֵתֵר.

(22) תוספתא מגילה פרק א

- ו. קראו את המגלה באדר הראשון, ונתעברה שנה, צריכין לקרותה באדר השני, שכל מצות שנוהגות באדר השני אין נוהגות באדר הראשון, ר' לעזר בי ר' יוסה או' משם ר' זכריה בן הקצב אין צריכין לקרותה באדר השני, שכל מצות שנוהגות באדר השני נוהגות באדר הראשון, **רבן שמעון בן גמליאל או' משם ר' יוסה צריכין לקרותה באדר השני, שכל מצות שנוהגות באדר השני, אין נוהגות באדר הראשון,** חוץ מספד ותענית שנוהגין בזה ובזה. שטרות שבזה ושבזה, כותבין אדר, ואדר שיני נכתב תניין, ר' יהודה אומ' אדר שיני נכתב תיו.
 ז. **אין בין** יום טוב לשבת **אלא** אוכל נפש בלבד, ר' יהודה אומ' אף מכשירי אוכל נפש. ר' נחוניה בן הקנה אומ' יום הכפורים הרי הוא כשבת לתשלומין.
 ח. **אין בין** שלש תעניות שניות לשבע אחרונות, **אלא** תרועה ונעילת חנויות בלבד. **אין בין** המודר הנאה מחבירו סתם למודר הימנו מאכל, **אלא** דריסת הרגל, וכלים שאין עושין בהן אוכל נפש.

- ט. **אין בין** נזיר סתם לנזיר שלשים, **אלא** שהנזיר סתם מגלח יום שלשים ואחד, ואם גלח יום שלשים יצא, נזיר שלשים יגלח ליום שלשים ואחד, ואם גלח ביום שלשים לא יצא, וזה וזה מצותן לגלח ליום שלשים ואחד.
- י. **אין בין** דם המת לדם תפיסה, **אלא** שדם המת נזיר מגלח עליו, וחייבין על טומאת מקדש וקדשיו, דם תפיסה אין נזיר מגלח עליו, ואין חייבין על טומאת מקדש וקדשיו.
- יא. **אין בין** כזית מן המת למת, **אלא** כזית מן המת פתחו בטפת, והמת פתחו בארבעה טפחים.
- יב. **אין בין** כזית מן המת לעצם כשעורה, **אלא** טומאת אהל בלבד.
- יג. **אין בין** אבר מן המת לאבר מן החי, **אלא** שאבר מן המת הבשר הפורש ממנו טמא, ואבר מן החי הבשר הפורש ממנו טהור.
- יד. **אין בין** זב הרואה שתי ראיות לרואה שלש, **אלא** קרבן. **אין בין** זב לזבה, **אלא** שהזב טעון ביאת מים חיים, זבה אינה טעונה ביאת מים חיים.
- טו. **אין בין** זבה לנדה, **אלא** קרבן. **אין בין** זבה ליולדת, **אלא** הבאת קרבן. **אין בין** נדה לשומרת יום כנגד יום, **אלא** ספירת שבעה בלבד.
- טז. **אין בין** בית המוסגר לבית המוחלט, **אלא** שבית המוסגר מטמא מתוכו, והמוחלט, מתוכו ומאחריו, זה וזה מטמין בביאה. אבנים שיש בהן נגע, מטמות מאחוריהן. **אין בין** נדרים לנדבות, **אלא** שהמקדיש נדרים לבדק הבית, ואבדו, חייב באחריותו, נדבות, אין משלם **אלא** טובת הנאתו בלבד.
- יז. **אין בין** במת יחיד לבמת צבור, **אלא** כל שנידר ונידב קרב בבמת יחיד, כל שאין נידר ונידב קרב בבמת צבור.
- אין בין** שילו לירושלם, **אלא** שבשילו בנין אבנים מלמטה, ויריעות מלמעלה, וירושלם, בנין אבנים מלמטה, ותקרה מלמעלה.
- יח. **אין בין** כהן משוח בשמן המשחה המשמש לכהן משיח שעבר, **אלא** פר יום הכפורים ועשירית האיפה.
- אין בין** מרובה בבגדים משמש למרובה בגדים שעבר, **אלא** פר יום הכפורים ועשירית האיפה.
- יט. **אין בין** כהן משוח משמש למרובה בבגדים משמש, **אלא** פר הבא על המצות.
- אין בין** כהן משוח שעבר למרובה בבגדים שעבר, **אלא** פר הבא על המצות.
- כ. **אין בין** כהן מרובה בבגדים משמש לכהן משוח שעבר, **אלא** פר יום הכפורים ועשירית האיפה.
- כא. **אין בין** כהן משוח משמש לכהן מרובה בבגדים שעבר, **אלא** פר יום הכפורים ועשירית האיפה ופר הבא על המצות.

(23) משנה כתב יד קאופמן ערכין פרק ב

- ב. אין בערכין פחות מסלע, ולא יתר על חמשים סלע.
כיצד? נתן סלע, והעשיר, אינו נותן כלום; פחות מסלע, והעשיר, נותן חמשים סלע.
היו בידי חמש סלעים, רבי מאיר אומר: אינו נותן אלא אחת.
וחכמים אומרים: נותן את כלם.
- ג. אין בערכין פחות מסלע, ולא יתר על חמשים סלע.
אין פתח בטועה פחות משבעה, ולא יתר על שבעה עשר.
אין בנגעים פחות משבוע אחד, ולא יתר על שלשה שבועות.
- ד. אין פוחתין מארבעה חדשים המעברין בשנה, ולא נראה יתר על שמונה.
שתי הלחם נאכלות, אין פחות משנים, ולא יתר על שלשה.
לחם הפנים נאכל, אין פחות מתשעה, ולא יתר על אחד עשר.
קטן נמול, אין פחות משמונה, ולא יתר על שנים עשר.
- ה. אין פוחתין מעשרים ואחת תקיעה במקדש, ולא מוסיפין על ארבעים ושמונה.
אין פוחתין משני גבלים, ולא מוסיפין על ששה.
לא יפחת מששה חלילים, ולא מוסיפין על שנים עשר.
- ובשנים עשר יום בשנה, החליל מכה לפני המזבח: בשחיטת פסח ראשון, בשחיטת פסח שני, ביום טוב ראשון של פסח, ביום טוב של עצרת, ובשמונת ימי החג.
לא היה מכה באבוב של נחשת, אלא באבוב של קנה, מפני שקולו ערב.
לא היה מחלק באבוב יחידי, מפני שהוא מחלק יפה.
- ו. ועבדי כהנים היו, דברי רבי מאיר.
רבי יוסה אומר: משפחות בית פגרים ובית צפריה, ומאמאוס היו משיאין לכהנה.
רבי חנניה בן אנטיגנס אומר: לזוים היו.
- ז. אין פוחתין מששה טליים המבקרין בלשכת הטליים, כדי לשבת ולשני ימים טובים של ראש השנה, ומוסיפין עד לעולם.
משתי חצוצרות, ומוסיפין עד לעולם.
מתשעה כנורות, ומוסיפין עד לעולם.
והצלצל לבד.

(24) משנה כתב יד קאופמן נדה פרק ו

- א. בא סימן התחתון עד שלא בא העליון, או חולצת או מתניבמת.
בא העליון עד שלא בא התחתון, אף על פי שאי אפשר, רבי מאיר אומר: לא חולצת ולא מתניבמת. וחכמים אומרים: או חולצת או מתניבמת. מפני שאמרו: אפשר לתחתון לבא עד שלא בא העליון, אבל איפשר לעליון לבא עד שלא יבא התחתון.
- ב. **כיצא בו, כל** כלי חרש מכניס ומוציא,
ויש שהוא מוציא **ואינו** מכניס.
כל אבר שיש בו צפרן, יש בו עצם,
ויש שיש בו עצם, **ואין** בו צפרן.
- ג. **כל** המטמא מדרס, מטמא טמא מת,
ויש שהוא מטמא טמא מת, **ואינו** מטמא מדרס.
ד. **כל** הראוי לדון דיני נפשות, ראוי לדון דיני ממונות,
ויש שהוא ראוי לדון דיני ממונות, **ואין** ראוי לדון דיני נפשות.
- ה. **כל** הכשר לדין, כשר להעיד,
ויש שהוא כשר להעיד, **ואינו** כשר לדין.
- ו. **כל** שהוא חייב במעשרות, מטמא טמאת אכלין,
ויש שמטמא טמאת אכלין, **ואינו** חייב במעשרות.
- ז. **כל** שהוא חייב בפאה, חייב במעשרות,
ויש שהוא חייב במעשרות, **ואינו** חייב בפאה.
- ח. **כל** שהוא חייב בראשית הגז, חייב במתנות,
ויש שהוא חייב במתנות, **ואינו** חייב בראשית הגז.
- ט. **כל** שיש לו בעור, יש לו שביעית,
ויש שיש לו שביעית **ואין** לו בעור.
- י. **כל** שיש לו קשקשת, יש לו סנפיר,
ויש שיש לו סנפיר **ואין** לו קשקשת.
- יא. **כל** שיש לו קרנים, יש לו טלפים,
ויש שיש לו טלפים **ואין** לו קרנים.
- יב. **כל** הטעון ברכה לאחריו, טעון ברכה לפניו,
ויש שהוא טעון לפניו, **ואינו** טעון לאחריו.